

Çarşamba Günleri Çıkar

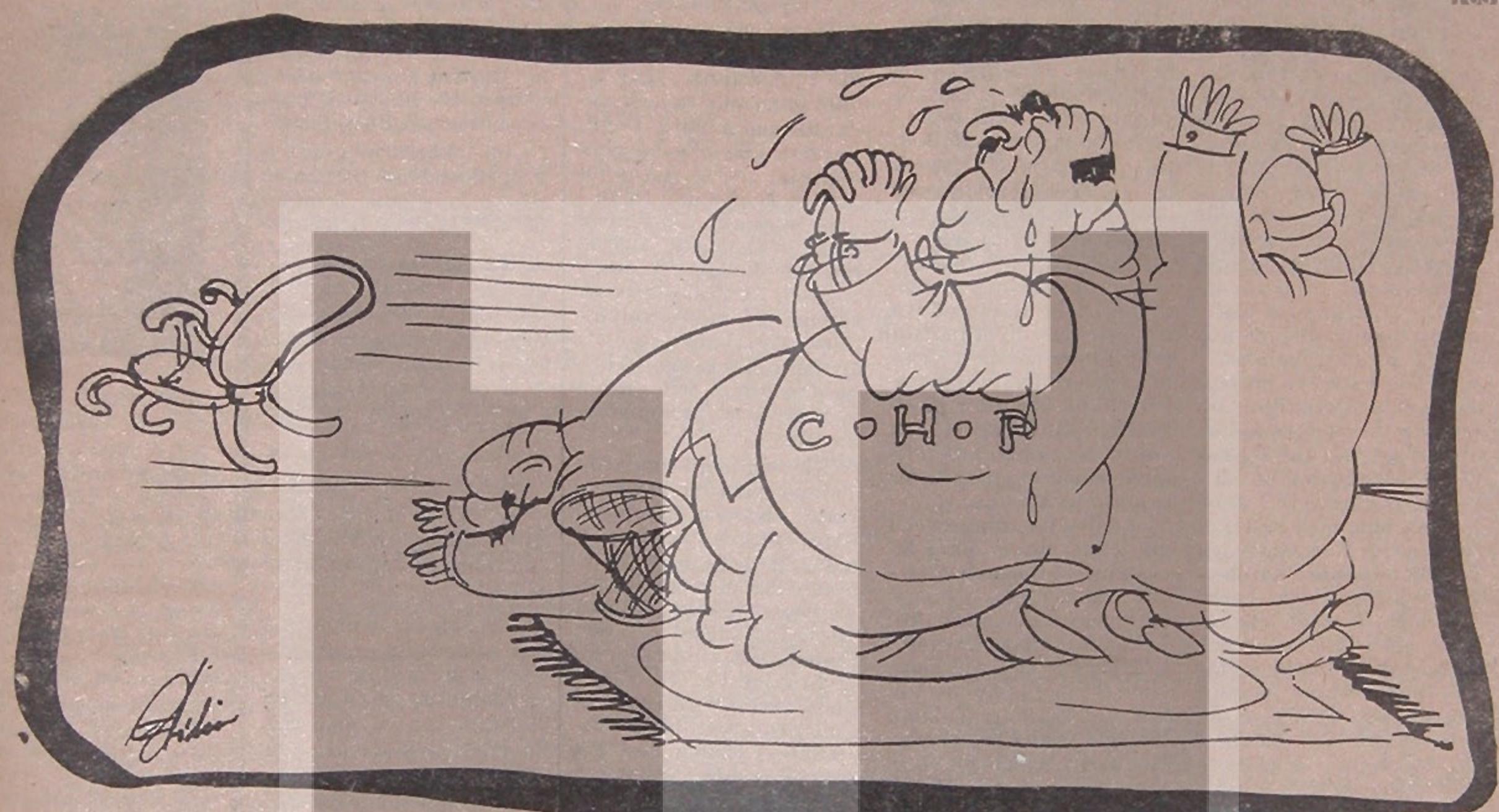
NUH UN Gemisi

HEDİYESİ 10 KURUŞ

Siyasi Mizah Dergisi

C. H. P. yuvarlandı

T
TÜSTAV

C. H. P. — Ey koltuk, bizi bırakıp da nere gidiyorsun!

Nâzım Hikmetin hak-
sız mahkûmiyetini
belirten bir ifşaatt
13 Mayıs tarihli Son Pos-
ta gazetesinden:

Adliyemizin yüksek şah-
siyeti ile iftihâr ettiği eski
temyiz baş savcısı merhum
Fahrettin Karaoglu'nun kuzi
hâkim Bayan Rebia Şeref-
ten aldığımız mektubu ay-
nen aşağıya neşre diyoruz:

Büyük Türk şairi Nâzım
Hikmet'in adım adım ölümü
yaklaştığı bu anda; babam
cumhuriyet başsavcısı mer-
hum Fahrettin Karaoglu'nun
bana Nâzım Hikmet hakkını
da söyledikleri bugün gibi
hâtırında.

Fahrettin Karaoglu «bir
hâkim olarak memleketimiz
de bana en büyük istrabı
vermiş olan hâdice». Nâzım
Hikmetin hiç bir delile, hiç
bir kanun hükümlüne dayanı
maksızın 28 yıl hapse mah-
kûm edilmesidir. Adalet
tarhimizi bu günahdan kui
tarmak en büyük emelim
dir. Amma, ne yazık ki buna
geliş mi yetmiyor», diyordu.

Fahrettin Karaoglu bu
duyguları ve düşüncelerini yalnız
yakınlarına söylemekle
kalmadı. Yantıtmuyorsam
(Devamı 4 de)

Nâzımın kurtuluşu için yapılan toplantı

Nâzım Türk Milletinin gözbebeğidir. Artık bu haksızlık
ve adaletsizlige bir son verilmelidir.

Büyük şairimiz Nâzım
Hikmeti kurtarmak için
Yüksek Tahsil Gençlik
Derneği tarafından 15 ma-
yis pazartesi günü saat 14
de Lâleli Çiçek Palasta
bir toplantı tertip edildi.

Hak ve sanatsever genç
lerle, aydın ve işçilerden
murekkep bir kalabalığın
iştirakile yapılan bu top-
lanti çok heyecanlı oldu.

Bir dernek üyesi toplan-
lığı açıktan sonra dernek
başkanı Nâzımın edebî
şahsiyetini ve uğradığı
haksızlığın büyülüüğünü
belirtti. Gençliğin bu ada-
letsizlik karşısında bita-
raf kalamiyacağımı, kanu-
ni yollardan mücadele e-
dilmesi lazıim geldiğini,
kalblerinin Nâzımın sev-
gisiyle çarptığını heyecan-
lı bir ifadeyle anlattı. Baş-
kan yer yer alkışlarla ke-
silen sözlerini bitirdikten
sonra başka bir Dernek ü-
yesi tarafından büyük sai-

rin sanatı belirtildi...

Toplantı temiz bir ha-
va içinde devam edip gi-
derken, yavaş yavaş içeri-

Parayı veren

Sayın Gûnaltayın müj-
delediği yeni Amerikan
uzman akımı devam edi-
yor. Mesele turistleri co-
ğaltmak, onlar bize gel-
mezse, biz onları getiri-
riz. Peki, acaba 14 heye-
tim gereği ne? Neden 14
heyet olacak da, 13 değil
15 değil? Basit, başlıca ba-
kanlıklarımızı sayın, he-
sap tamam mı değil mi,
ondan sonra anlarsınız...
Amerika işi esashi tutu-
yor. Verdiği paracıkların
sarfini kontrol için keseysi
kendi elinde bulundura-
cak.

Başka faydalari da var
bu usulün, saymakla bit-
mez. Gayet tabii, değil mi
efendim, parayı veren, dü-
üğü çalar.

ye sızan bazı kişiler ba-
ğırıp çağırıldıkları, hatiple
rin sözlerini kesmeğe ca-
hıstıkları görülmüyordu.

Toplantı tertip eden
lerden bir genç polisler-
den bu uygunuz hareke-
ti önlemedelerini rica etmiş
se de bu teşebbüsten hiç
müsbed netice alınamamış
ve toplantı bu asabi hava
icinde devam etmiştir.

Bu adamlar bir aralık
her zaman yaptıkları gibi
İstiklal marşımızı kendi
bozguncu maksadlarına â-
let etmemişlerdir. Fakat toplantıya iştirak e-
derler, İstiklal marşımı-
zin böyle çatlak bir sesle
söylenmesine tahammül
edememişler marşımızı va-
kur ve gür sesle okuyarak
bu çatlak sadaları bastır-
mışlardır.

Nâzımın şiirleri okunur
ken bunlar «Kahrolosun
Nâzım Hikmet!» diye ba-
(Devamı 4 de)

Gençliğin asil heyecanı

Yüksek Tahsil Gençliği
Nâzım Hikmetin kurtuluşu
için harekete geçmekle hak-
ka ve adalete olan inancı
bütün memlekette gösterdi.
Türk halkın gençliğe kar-
şı olan inancı tazeledi.

Bir losu C. H. P. yi bir
krısmi irticai temsil eden ta-
lebe birliklerinin kanunsuz
hareketlerini daima gençli-
ğın asıl heyecanı» diye al-
laşışyan gazeteler ise ba-
ğımsız bir Talebe Derneği-
nin hakkın tecelli yolunda
giriştiği hareketten bir kaç
satırda bahsettiler.

Neden mi? Gayet basit.
Çünkü bu talepler bugüne
kadar hiç bir matbaayı ta-
lamamışlar, muharrirleri
tehdit etmemişler hiç bir
rektör ve profesörü doğme-
mişler, hiç bir geri hareke-
te katılmamışlar ve nihayet
bugüne kadar kanun yolun-
dan ayrılmamışlardır.

Hakka değil, daima kuv-
vetle ve paraya boyun eğ-
meye abşmuş, daima geri
kuvvetleri teşvik etmiş olan
bir basın elbette Nâzım
(Devamı 4 üncüde)

Kaypaklar beri dursun

Namuslu vatandaşları yıldırmaya tekniği

Nâzım Hikmet faciası karşısında vurdum duy - mazlık edemiyen bir çok Türk aydın, ellerinden geldiği kadar bu misilsiz haksızlığı protesto etme - ge çalışmalar, haftalar - dir bu felâketi önlemek i - cin ellerinden geleni yap - mislardır.

Davanın özü nedir, neden Türk aydın ve sanatkâr heyecan içinde buluşuyorlar, bu imzalar, bu yazarlar, bu protestolar ne den? Sebep açık: Suçsuz bir insan, yanlış uygulanın kanunlar yüzünden 13 yıl - şaka değil, 13 yıl - hapislerde çürütülmüş - tür. Bu da yetmiyormus gibi bu masum vatandaş ger - çekleşmeyen bir af kanunu ile cileden çıkartıyor. Ümitleri tekrar suya düşürüyor, açık grevine baş - lamak zorunda kalmış - tür.

Arada halk oyu bir çok yazılarla aydınlatılmış buluyor, kanunlara aykırı olarak aynı suçtan iki ke - re cezalandırılan bu bü - yük sair hürriyete kavuş - turmak için, görünüşte, ols - a olsa bir kaç saat veya günlük formalite kalmış - tür. Açık grevine başlı - yan sair, Bursadan İstanbul'a getirildikten sonra, Ankarada bulunan ve bir çok devlet adamı ile görü - sen avukat Sebüktürk'ten su - telgrafı ahyor: «Serbest bırakılmanız bir saat, ve gün meselesidir.»

Avukat Sebüktürk'ün görüş - tüğü insanlar arasında Reisicumhur da var, Nâzım Hikmete çekilen tel - matbuatta nesrediliyor, resmi makamlarda ses se - da yok... Saatler, günler geçiyor, yine ses sada yok.

Ortada 13 seneden beri haksız olarak tutuk bulunan bir insanın derhal serbest bırakılması meselesi dururken, bir heyet tarafından verilen raporun 399uncu maddeyi hareke - te getirip getirmediği me - selesi üzerinde bürokrat - ca duraklamalar başlıyor, haftalar geçiyor... Beden - nen ve manen 13 senedir süren bu işkencenin uza - tilması, yeni yeni sekillerle devam etmesi, Nâzım Hikmeti cileden çıkarıyor ve sair tekrar açık grevi - ne başlamak zorunda kal - diğim flâm ediyor. Artık susmak, göz göre göre bir cinayeti seyretemekten fark - nıza...

Üstelik etrafi perdelerle evrili bir odada yaşamam - hıgımız için bütün dünya hâlini seyrediyordu. Muh - selif dillere çevrilen Nâzım'ın şiirleri muhtelif mem - leketlerde derin bir hay - ranık, uyandırmış bulunuyordu. Nâzım'ın akibeti is - ter istemez büyük akıslar - iyanduracaktı.

Adalet ve vatandaşların icabı, bir an önce bu standırıcı durumu orta - dan kaldırırmak, Nâzım'ı hürriyete kavuşturmak. Fakat o kadar karanlık kafalar var ki... Açıktı grevinin 9uncu gününde Va - tan gazetesinde Yalman bir açık mektup yazıyor. Kime diyeceksiniz? Yetki - li makamlara mı, Adalet Bakanına mı, Başbakana mı, Devlet Reisine mi?.. Hayır, hiç birine, Yalman'ın 9uncu gün mektubu Nâzım Hikmet'e, evet, aç - ıktan kendini yarı kaybet - missaire bu mektup...

Bu mektup, daha doğru

su - bu santaj mektubu di - yor ki Nâzım Hikmete, açık greviniz komünistlere propaganda fırsatı ver - yor, atanseverseniz gre - vi kesin... , k

Memleket aleyhine akış - leri önlemek isteyen bu ka - ranlık küçük adam, aca - ba neden aynı sözü yetkili makamlara söylemeli - du? Bu açık grevin önle - mek ve durdurmak bu ma - kamaların elinde değil mi - di? Bu karanlık küçük a - dam bunu bilmeyecek ka - dar sersem miydi? Degil, Yalman bile bile hareket etmiştir, fakat darbesini indirmek, Nâzımı sırtın - dan vurmak için 9uncu günü beklemiştir. Mesele bundan ibaret... Kanun - suzuğu devam ettirmek uğruna «kanuni yollar» bulmakta ustâ olanlar, 13 yıldır bir kanunsuzlu - gu dardutmak için «Kanu - ni yollar» mı bulamıyor - lardı?

Hîbîr değil bunların, Yalman yeni bir emre u - yarak, Nâzım meselesini bir adalet meselesinden çi - karip bir komploya çevir - mek için ikaz edilmişti, Yalman uysaldır, Yalman korkak ve karanlıktır. Söz dinledi. Bir gün ara ile Ye - ni İstanbul gazetesi nazi - metodlarını iyice kavradı - gını gösterecek bir perva - sizlikla Yalmanı destekle - di: Mademki Nâzım'dan bahsediliyor, demek ki memleketimizde emirle hareket edenler var, de - mek ki ortada bir tertip var... Sanki bir masum, bir büyük şaire karşı in - sanlık ve vatandaşlık bor - cunu yerine getirmek için emir beklemeye hacet var - mis...

Türk milletinin şerefini düşünen her fert, sanki harekete geçmek için kal - binden başka bir yerden emir beklemek zorunda i - mis gibi!.. Ne iğrenç adam lar ne kucuk adamlar var - vaz yüzünde...

Maksat açık, memleket te - bu kabus karşısında du - yulan hisseler bulandırmak gerekiyordu, bunun için, bu kırılışının C. H. P. nin iki gâli organı olan Va - tan'la Yeni İstanbul seçildi, ortağı karıştırmağa koynuldu. Fakat bosuna zahmet. Türkîyemizde, en büyük Türk şairine 13 senedir işkence yapılırken susmak mümkün de - gi. Ortada elbette ki bir tertip var, o da adaletsiz - ligin devamıdır.

Nâzımı kurtarmak için ellerinden geleni yapmak isteyen Türk aydınları ifti - ralarla ürkütülemezler, vazifelerini yerine getir - mekten alkonamazlar.

Nâzım serbest bırakıl - malıdır, kaypaklar beri dursun...

Yalan söyleyo - su - nuz Mister Dorr

C. H. P. adaylarından İlhamî Sançar İstanbul radyosunda bir konuşturma yapmış, bu konuşmadada iktidar değiştiği takdirde as - keri ve iktisadi yardımın - eksileceği hattâ kesile - cegi yolunda bazı seyler söylemiştir. Bunun özeri - ne Milliyet gazetesi iktisa - di işbirliği İdaresi Türki - ye mümessili Russel Dorr'a bir muhabirini gönder - miş. Gazetenin 10 mayis tarihli sayısında bu mese - le söyle anlatmaktadır.

«Russel Dorr bu müra - caatla müşkül duruma düştüğünü ima ederek sa - dece su malumatın veril - mesini temin etmiştir.»

(Burada bay Dorr'un «müsksül duruma düştüğü - nü ima etmesi» çok mâna - lidir.)

Bay Dorr Marşal plâni - ni kendine göre izah etti - ten sonra sözlerinin bir ye - rinde:

«Türkiye demokratik bir memleket olduğuna göre seçim yapılması ga - yet tabiidir. Zaten Marşal yardımcı da demokratik memleketler içindir. Bu - sene Ingilterede, Fransa - da, Yunanistan ve İtalya - da seçimler yapılmış, ikti - tardaki partiler değişime - ce yardımın kesileceği gi - bi bir sey asla bahis mey - zuu olmamıştır.»

Bunları söyleken Bay Dorr ya hafızasını tamam - ıyle kaybetmiş olmalı, yahut Türkiye'yi her yalan - nın rahat rahat gözü açı - yutturulabileceği bir mem - leket farzetmiş olmalı.

Fakat bütün dünya ile - biz de Amerikanın Yuhu - seçimlerinin neticesinden menmen olmuyarak, pasıl Atina sefiri vaftasıyle Ve - nizelos'a notalar verdi - ri, bu notalarla şaret A - merikanın istediği bir - tarzda bir kabine kurul - mazsa, yardımın kesilece - gi tehdidini ileri sürdür - nü ve bir kaç gün içinde Amerikanın tazyikile Ve - nizelos kabinesinin nasıl gümbür gümbür yuvar - landığını görmüştük.

Bundan ötürü bay Rus - sell Dorr'un «Fransada, Yunanistan ve Italyada seçimler yapılmış, iktidar - daki partiler değişince yardımın kesileceği gibi bir sey asla bahis mey - zuu olmamıştır.» demesi kuy -ruklu yalandan başka bir sey değildir.

Fâris Erkman - öldü

Fâris Erkman arkadaş - mis 10 Mayıs 1950 günü anı - larak vefat etti.

Gene arkadaşımızın he - ne büyük eserler verecek bir yasta iken birdenbire ve fat etmesi kendisini uzaktan ve yakından tanıyan ark - adaları arasında büyük bir teczsür uyandırdı.

Fâris Erkman bir sanatkâr ve bir hukukçu idi. Fâ - kat her seyden evvel bütün kabiliyetlerini ve bilgisini halkın emrine vermesini b - i - hâldî hâl açındı. Fâris Erkman rahat bir hayat sü - rebâr ve büyük bir şöhret sahibi olabilirdi. Fâkat o lâmu yapmadı, kafasını sat - madı. Bilgi ve kabiliyetleri ni yâzış hâlin hizmetinde ko - andı. İcap etti; kitap çi - kiedi; Harp içinde Fâsi - mîne er azgın zamanlarında, «En büyük tehcîkeyî nesre - derek Türkiye'deki faşist a - janârnamâ faaliyetini açıda - di. İcap etti, resim yaptı. Halk dâvasına hizmet eden dergîteri resimlerle donat - ti. Teabetti; bî filî siyasi ha - yata atıldı. Bu yüzden ac - kâdrî hastaanhâ, aylara peks müdîdîyle içinde aitkonal - da; târîh işkenceler gördü. Senelerce hapiste yattı. Fa - kat hiç bir zaman yûmadı. Bezginlik getirmedi. Sanâ - attı ve bilgisini halkın hiz - metine verenlerin bugün l - ıçın başka bir sey beklem - mezi 'âzam ge - diğini bil - yordu, onun için bütün bunarsa sabırla katlandı.

Fâkat nâm sûren hapsi - ne hayatı Fâris Erkman'ın zaten sayf olan yüvendünün yâtip bitirmiştir. 3 av evvel - hapsinden çıkış Fâris Erkman bütün ihtiyâmama rağmen kurtlamadı.

Halk ve barış dâvasının cesur savageti Fâris Erk - man'ın hayatı ve eserleri hâ - tıca hakiki Türk aydınları için daima bir örnek olarak kalacaktır.

İktisattan mı, istiklâlden mi?

TÜSTAV

1925 de «Tütün Recessi», 1928 de «Anadolu Demiryolları», 1929 da «Mersin - Adana Şimendiferi», 1933 de «Adana - Fevzi Paşa Şimendiferi», 1934 de «İzmir - Kasaba Demiryolu», 1935 de «İstanbul Rıhtım Şirketi», 1936 da «İzmir Havagazı Şirketi», Yine 1936 da «İstanbul Telefon Şirketi», 1937 de «Şark Demiryolları», 1938 de «Üsküdar - Kadıköy Su Şirketi», Yine 1938 de «İstanbul Elektrik Şirketi» devletçe sa - tin alındı.

Senelerce Türk halkın - sından beslenen bu yabancılardan sâliklerin milletin dışinden tırnağından art - turup ödediği ağır vergilerle satın alındı. Yüz milyon lâra lira gitti.

Fâca - t istiklâl'ine aşık Türk milleti gîk bile de - medi. Bilâkis her yabancı şirket alındıkça bir kale fethetmiş gibi sevindi. Çünkü Atatürk «İktisadi istiklâl olmadan siyasi istiklâl olamaz» demişti.

Bugün bir çokları, Halk Partisinin ve muhalefetin - sözcüne uyararak yabancı sermayeye kucak açıyorlar. Yabancı sermaye gelse adetâ bayram edilecek.

Acaba iktisattan mı vaz - geçildi? yoksa istiklâl - den mi?

Atatürkün sözcüne bakılırsa her ikisinden de.

Nuh Dede kokteyl Partide

Geçenlerde bir dostunun israrla arzusu üzerine, bizim Nuh Dede, fikir ve politika adamlarımızın birçoğundan bulunduğu bir kokteyl Partiye gitmiş. Pek husus surette hazırlanmış bir kokteyl partiyi bu; Orada konuşulacak konular, memleketimizin en hayatı problemleri olduğu için basına aksettirmek istememişmiş...

Aman efendim, bu kokteyl partiyi kimler şeref vermemiş kimler: Bayar'lar, Bayur'lar, Kurtoloş'lar Pilavoglu, Şemseddin hazretleri, Cingöz Recai Von Habip Edip, Yalman Çelebi, (Dolari kalkındırma partisinden:) Nuri Doğru, Şalçı Erim, Mandacı Yalcın, Müstecabizade, Mr. Russel Dorr...

Bizim Nuh Dede sakalını sıvazlıyarak salona girince, yanına tüysüz bir delikanlı sokularak ona içki sunmak istemiş:

— Euyurun Dedeciğim, serefe kadeh kadırmıcaz misin?

— Ben içki kullanmam! Demiş Nuhde, hem neyin sifine kadeh kaldırıcamışım ki?

— Yabancı sermayenin yurdumuza girmesi sifine!

— Allah için!.. ne şeref, ne şeref!..

Bu esnada Dedeyi gören Müstecabizade yerinden fırlayıp yanına gelmiş: — Go..go..go.. Goşistik birak Dede! Hepimiz gibi şerefe kadeh kaldırıman lazımdır senin de. Mr. Dorr'un huzurunda bizi mahcup etme!

Dede atallıyarak:

— Ayol, Senin işin ne bunların arasında?

— Kambersizi düyun olur mu? Mr. Dorr'u ne de olsa sağ kolu sayılır. Yabancı sermayeyi istahlandıracak en yeni metodların bende olduğunu pek sayın Mr. Russell Dorr keşfetmişler!

— Sizi kendine şerik mi yapacak? Çapkin, her halde bir tööst kuracaksınız.

— Ah, dede sen ne cahil kaldın ne cahil, demiş müstecabizade, Türkiye'de bir Sosyalist lideri kapitalistlerle birleşir mi, Tröst kurabi'ir mi hiç?

Bizim Dede sarf,

— Ne bileyim efendim, bende onları istahlandıracak usul er var buyurmuşsunuz da...

— Dedeciğim sen hiç okumadın mı? Feodalizma. Burjuva Demokrasizma... ve nihayet Sosyalizma...

Derken müstecabizade'nin nutku yanında kalmış; zira bu esnada sahne bir kaynaşma olmuş.. İşte efendim nihayet heyecandan kalplerin zenbereğini çatlatan o mutlu dakika gelmiş: Şerefe kadehler kaldırılmış.. Aman dikkat derken.. Mr. Dorr başlamış söyle: (Kurbanı olduğu Türkiyenin aşkına, bir kaç kelimecik Türkçede öğrenmiş).

— Şerefimize!!! Şerefimize!!

Mukabelede bulunmak üzere Yalçın kükremiş:

— Aman Russel Dorr cenap'arı aramızda bulunmanız bizler için ne şeref, ne şeref, eğer siz hürriyet melekleri, bizlere yardım elinizi uzatmakta tereddüt etse idiniz.. ve eğer Dahi Truman efendimizin dünyayı ileri görüşüleri mevcut olmasa idi. Ve yine eğer yurdumuz sayenizde marşallaşmaya idi. Ve yi ne eger...

Derken celebi Ya'man kıskançlığından dayanamamış, atılmış:

— Evet.. Evet; eğer Amerikalıların iktidar partisi yola getirici direklipleri sayesinde; tek partili diktatorya devrinden, çok parti i Demokrasya devrin egeçtiğinden sonra, insanlık hâmi Amerikalılar bizlerden lütuflarını esirgemiyerek heyetler göndermeyecekti.. Gazete'rimizi ilanları ile ihya etmeleri idi..

..derken sabrıdan göbeği patlayacak olan Şemseddin hazretleri:

— Hürriyetperver Wall Street kahramanları olmuş idi...

demesine kalmamış. Kurtoloş adetâ bağırarak:

— Komünizma tehlikesi o'masa idi.. Biz iman ediyoruz ki; Maazallah! ya kızıllar sizlere, bizim için soğukluk muskası verseler idi..

...Derken Cingöz Recai durur mu; o da atılmış:

— Milli Birliğimize canlılık, kaleminize ilham, cekimizde tıngır, yarımıza garanti, Turancılarımıza vait, Softalarımıza istikbalveren böyle tarihî bir yarım yapılmamış olsa idi..

..Demesine kalmamış Müstecabizade de Cingö -

(Devam 4 de)

Nazım Hikmet'in kurtuluşu yolunda neler yapıldı ve resmi makamlar nasıl önleme yaptılar

★ Sabahattin Kaya adında bir inşaat işçisi Nazım Hikmetin kurtarılması için Cumhurbaşkanına yazılan bir istidaya imza toplarken 6 Mayıs cumartesi günü polis tarafından yakalanmış ve pazartesi günü ikametgâha rapten serbest bırakılmıştır.

Resmi bir istidaya imza toplamak suç olmadığı halde, adı geçen işçi adliyeye verilmiş ve elinden de 38 imzalı istidası alınmıştır.

★ Nazım Hikmetin annesi 9 Mayıs salı günü Eminönü meydanında oğlunun kurtarılması için yazdığı istidaya imza toplarken polis tarafından yakalanarak müdüriyete götürülmüştür. 90 yaşında bulunan bu muhterem kadın bir müddet müdüriyette tutulduktan sonra serbest bırakılmıştır.

Nazım Hikmetin annesi ressam Celile hanım, hâlen oğlunun yattığı hastane civarında imza toplamaktadır.

★ 10 Mayıs Çarşamba günü Nazım Hikmetin kurtulması için İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği namına beyana me dağıtan 17 Üniversite li genç polis tarafından yakalanarak müdüriyete getirilmiş ve akşam üzeri ikamete rapten tahliye olunmuştur.

Ertesi gün tekrar müdüriyete alınan talebeler suç suz oldukları halde alako nulmakta devam ederlerse hep birlikte açlık grevi yapacaklarını ilân etmişlerdir.

O gün akşam üzeri gençler serbest bırakılmıştır.

★ Gazetemizin 10 Mayıs tarihli geçen sayısında ilâve olarak verilen Nazım Hikmetin resmi öğle üzeri savcılık tarafından karakollara verilen bir emirle toplattırılmıştır.

★ Ankarada 3 tamnmiş şair; Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet, Nazım Hikmetin haksız mahkûmiyetini protesto için üç gün müddetle oruç tutacaklarını ilân etmişlerdir.

★ İstanbulda 11 Mayıs tarihinden itibaren «Nazım Hikmet» isminde bir gazete çıkmaya başlamıştır. Başarılar dileriz.

★ 12 ve 13 Mayıs günleri Celile hanımın istidasına imza toplayan öğrenciler müdüriyete celbolunmuşlar ve ellerindeki imzalar istidaları almarak bilâhare serbest bırakılmışlardır.

★ Bursa hapishanesi -

sütunumuzda bulacağınız.

★ Nazım Hikmetin kurtuluşu yolunda canla, başta çalışan İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği 10 Mayıs 950 Çarşamba günü polis tarafından bir arama emri gösterdi. den basılmış ve bütün resmi evrakları müsadele edilmiştir.

Bu mektubu başka bir

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmed'e

Kardaşım usta,

Hacı Farfaraya kavuştum. Bi faydası varsa bu başıma gelenlerin, işte bu.. Heç değelse konusuluyo Hacı i.e., heç değelse bi somun ekmeğe yiyo inanoğlu, heç değelse darmı akmiyo buranın.. Emme doğru söz: «mapusluk bişet değil, ayrılık var bi yan dan».. Senem'de olsa yamacında, bitti, başka nimet istemem. Burda dururum, dünya ağaların olsun, o kadar bıktım ki bu dertlerden.. Gene de olmuyo işte Senem çok kaygılanacak, maraqlanacak, ömük atı.. Öyle bi ağırlıma gidiyo ki, anlamayacak, bilmeyecek, şaşıracak deyi.. Demez mi ki ben bu heriften bıktım, karr dedigin erkeğin koynunda yatar, boş döşekten elaman demez mi? Eskere gettim, «Güle güle dön» dedi, tezkere aldım geldim, «hoş geldin sefa geldin» dedi, gurbete çıktım «güle güle dön, tez gel» dedi, gidiş o gidiş...

Bi korku düşüye içime yüzünü görsem tanımadım deyi, gözleri çakırıldım emme, ne biçim? fotoraf olsa, bakan bilin, fotoraf da yok.. Böyle gitmez ki bu sonu ne olur, ya seytane uyarسا, dinoe imaına deli o'mamak elde değil. Emme beni ne yapsın böyle, böyle koca mi olur, ne pul var ne para, ne inek var ne öküz, ne hayrını gördükine.. Şimdi de mapustayı...

Mapustayı, Selim'in yanında ekmek içi işliyom. Selim, ekmek içinden çeşit çeşit geyikler, çiçekler, hurma ağaçları yapıyo.. Seyfi adında biri, idamık Seyfi, ben, bi de Ahraz, ekmek içini çiğniyoruk; yutmak yok ha.. Namus sözü verdik Selim ustaya, yutuyoruk.. Gözelceme çiğniyoruk bağdaş kurup Ekmek içi bi saat çiğnenecek, ondan sonra teslim ediyoruk hamuru Selim ustaya. O da gözelceme yoğunlu, geyikleri yapıyo, devekeri yapıyo, gülkeri yapıyo, öyle bi güzel ki.. Bi hafta bedava çiğnerim dedim; emme başa bi hurma ağacı, bi de öküz hediye eden dedim ustaya. Helâl olsun dedi.. Senem üçün Seneme yazdım mı usta?

Veli YILMAZ

Sayın Cuhurbaşkanı, Başbakan Sayın Gündalı'ya ve Hükümetine, sayın Adalet Bakanına açık Diekcedir

On üç yıldır haksız yere hapis yattığı herkesce öğrenilen ve hükümetimize de fiilen kabul olunan ve üstelik ağır hasta olduğunu en yetkili tıp müesseselerinin raporlarıyla sabit bulunulan Nâzım Hikmet buna rağmen halâ hapistedir. Ve dokuz gündür açık grevine yattı. Günleri ve belki de saatleri sayılıdır. Bu facayı önlemek ve tarih önde hiç değilse Nâzım'ı öldürmeyi olmak sorumundan kurtulmak fırsatı daha elinizdedir. Nâzım'ı derhal serbest bırakmanız için şu kanun yolları vardır:

1 — Adli tip müessesesinin raporuna dayanarak ceza muhakemeleri usulü kanunun 399uncu maddesini harekete getirmek;

2 — «Bir cürüm veya kabahatin işlendiği zamanın kanunu ile sonradan neşrolunan kanunun hükümleri birbirinden farklı ise failin lehinde olan kanun tatbik ve infaz olunur.» diyen ceza kanunun 2 inci maddesini uygulamak;

3 — Adı geçen rapora dayanarak Anayasasının Cumhurbaşkanına tanıldığı af yetkisini kullanmak;

4 — Derhal meclisi toplayıp bir komisyona iade oğunan af kanununu çıkarmak...

Bu yolların kullanılmasında, bizlerin göremedigimiz, fakat hukuk uemasını bulacakları bir takim usulü ve kanuni mâniler, varsa, bu taktirde sağduyunun emrettiği şu yol kalıyor:

Kanunlar nizamlar, usul ve kaideler, hakkın ve adaletin tecellisini kolaylaştırmak için konmuştur. Yoksa kanunsuzluğun ve adaletsizliğin devamını sağlamak için değil. Nâzım'ın on üç yıldır kanunsuz olarak hapse yattığı bugün artık her kes için sabit olduğuna göre Nâzım'ın derhal serbest bırakılmasını köstekleyen, kanun ve nizamlar varsa hak ve adaletin tecelli için bunların çiğnenmesi, bizzat kanun fikrinin muktezasındandır.

Hükümeti ve şahsan Adalet Bakanını Nâzım'ın derhal serbest bırakılmasına yol vermeyen bütün bu formaliteleri hak ve adalet adına çiğnemeye davet ediyoruz.

Saygılarımızla

Nâzım'ın kurtuluşu için 10.5.950 günlü 28 sayılı Nuhun Gemisi'nde yayınlanan açık di ekçeye imza ediyorum.

Adres

Nâzım'ın kurtuluşu için

(Baştarafı 1 incide) girmişlarsa da salonu dol duran yüzlerce dinleyici hep ağızdan, arka arka ya:

— Nâzım Hikmet çok yaşa! Nâzım Hikmet çok yaşa...

diye bağırarak onların adalet ve insanlığa siğman yan bu hareketlerine en güzel cevabı verdiler.

Bir genç kırsuya çekik Nâzım'ın:

“Onlar ümidi düşmanıdır sevgilim, akar suyun

meyva çağında ağacın, serilip gelişen hayatın düşmanı,

Cünkü ölüm vurdum damgasını aynlarına.....

Bursada havlucu Re ceb'e

Karabük fabrikasında tesviyeci Hasana düşman Fakir köylü Hatçekâma, irkat Süleymana düşman.

Sana düşman; bana düşman, düşünen insana düşman Vatan ki bu insanların

evidir onlar, sevgilim, vatana düşman.”

şirini okuyarak Nâzım'ın erkek sesle bütün ge ri fikirlilere cevap verdi.

Toplantının devamı müddetince dinleyiciler arkadan yapılan fesatçı haretleri lânetlemışlar ve takbib etmişlerdir.

Polisin gevşekliğinden faydalanan bu kötü niyetlilerin tecavüzü artırılmıştır üzerine toplantıya istiklal marşı ile son verilmiştir. Bu sırada kapıyı tıkmış olan tahrikçilerden biri:

— Haydi arkadaşlar nasyonalistler dışarı! diye bağırınca bir başkası:

— Hayır arkadaşlar, fâsistler dışarı hitabiyle hâkî hüviyetlerini açığa vurdular...

Bu şahıslar evvelden hazırladıkları bir plana uyarak yeniden kapının dışında toplantınlardır. Her ne kadar polis grupları bu hâdiseyi önlemeğe çalışmışsa da mütecavizle re ses çıkarılmamış, bilâkis tecavüze uğrayanların içerisinde hüviyetleri tesbit edilmiştir.

Bundan cesaret alan mütecavizler, tecavüzlerini büsbütün artırılmışlar pencereleri taşlamağa, toplantıdan çıkanlara haret etmeye başlamışlardır.

Adaletin tecellisi için tertiplenen bu toplantı maalesef gündelik gaza -

Nâzım Hikmetin haksız

(Baştarafı 1 incide)

1945 yılında Büyük Millet Meclisi adaiet komisyonun da açıkça belirtti ve bir gün hipodromda sayı Cumhurbaşkanı da açtı.

Bu hatıraları delâletinize Türk halkına nakletmek imkânını bulursam, bir insan, bir Türk olarak Nâzım Hikmete karşı olan değil, bir evlat olarak hak ve adalet aşığı babama ve asıl yargı olarak şerefini şerfin saydım Türk adaletine karşı olan vazifemi de yapmış olacağım.

Saygıları kabul buyuru nuz...

Yargıç
Rebia Şerif

Sahibi ve bu nişhada yazı

İşlerini fiilen idare eden:

NAHİT USTEMİR

İdare Yeri:
Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:
Posta kutusu 12, Tophane,

İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Krc
Altı aylı: 240 Krc
Dizildiği yer Anıl Matbaası

Baskı Osmanbey Matb.

teler tarafından siyasi bir toplantı olarak gösterilmiş ve son zamanlardaki hareketlerile kimlerin elinde alet oldukları anlaşılan bir kaç tahrikçinin bu kanuni toplantıyı kanunsuz bir şekilde alt üst etmeye çalışması takdirle karsılanmış örnek bir hareket olarak gösterilmiştir.

Hür fikirleri ve demokrasiyi müdafaa ettiklerini söyleyen bu gazetelerin, bu gibi kanunsuz hareketleri hâlâ benimsemeleri ne kadar hazındır.

Buna rağmen hür ve ileri bir gençliğin hak ve adaletin tecelliği uğrunda yılmadan yaptıkları bu mücadele memleket halinin göğsünü kabartacak kadar büyük ve şereflidir.

Seçimler at yarışlarına benzetilebilir...

(Inönü)

Nuh dede kokteyl partide

(Baş tarafı 3 de)

zün sözünü kesmiş:

— Sosyal hareketimize istikamet, Sosyalist umidelimizde imkân, işçimize şurur, Feodalite artıklarına ölüm veren.. -hiç değilse- yarım asır sonra milyonlarca topraksız ırqadımıza şururu endüstri ameli yapacak olan.. Burjuva Demokratik inkılâbına hayat veren dünya çapında öyle sosyal bir yardım ki bu Marşal yardımcı! Şayet Türkiye'm bu yardımından mahrum kalmış o sa idi..

Derken Bayar zıphıarak ortaya atılmış,

— Patronlarımıza Kapital, Ağalarımıza Traktör, Petrol erimizde hürriyet, topraksızlara hava, havasız lara toprak, devletimize mütehassis, mütehassisimize pasaport, partimize ideal, ideallerimize heyecan, heyecanlarımıza ruh, ruh arımıza apartman, apartmanlarımıza mimar, mimarlarımıza ka'falık veren böyle beseri bir yardım yapılmamış o sa idi..

.. Bayar konuşurda böyle millî bir dâvada H. Bayur geri mi kalacak:

— Pek sayın Mr. Russel Dorr; görüyorsunuz ki bu mütevazi top antımızda, bizler Millî dâvalarımızı konuşurken o kadar.. o kadar heyecanlarınız ki, birbirimizin sözünü kesmeye mecbur oluruz. Biz bütün Türkiye partileri haşmetlî yabancı sermaye hazretleri karşısında kapılarını ardına kadar açmak la bahtiyarız. İşte azizim, Millî birlik dedigin böye olur! (Bravo! sesleri) % 70 ithâ âtin serbest oluşu bazı fabrikalarımızın kapanmasına ve bir kaç yüz lin işçimizin sokakta kalmasına sebep olacakmış.. Olabi ir arkadaşlar! Millî dâvalarda feragatlı ve azimli olmak vatan borcudur! Hem efendim, bir kaç yüz bin işçi boşta kalsa dünya mı yıkılır sanki?.. Ya Amerikalı ar bizlere yardım yapılmamış o sa idi..

Nuri Dolarağ:

— Millî Kalkınma meselesi bu; bir kaç mı yon vatandaşımız, işsiz kalsa dahi, ithalâtın %100 serbest o masına çalışacağız! Böyle olmadığı takdirde Liberal dünyânın takdirini kazanamayız arkadaşlar! Bravo! Çok doğru! Sesleri)

Ya bu yardım yapılmamış olsa idi..

Derken sözün burasına kadar sabretmiş olan, Mr. Russel Dorr Merakından çatışarak:

— Rica ederim, biriniz söyleşin, cidden merak e diyorum; Türkiye'ye Marşal yardımcı yapılmamış olsa idi ne olurdu? diye sormuş.

Bu sorunun cevabını diğer erine bırakmadan bîzim Nuh Dede cevaplardırmış;

— Bu «yardım» yapılmamış olsa idi bu efendilerin hepsinin yerinde yeller eserdi! demiş.

Gençliğin asıl Heyecanı

(Baştarafı 1 incide)

Hükmetin hakkı davasını kümseşliği gibi bu hareketi de tabii desteklemiyeecekti.

Bu gençler Atatürk'ün Cumhuriyetin emanet ettiği hakiki Türk gençliğini temsil ediyorlar. Çünkü onlar

hareketiyle bunu isbat ettiler ve Nâzım Hikmet dâvalarında Yüksek Tahsil gençliğinin değil bütün memlekét halkın da isteklerine ve heyecanlarına tercihan oldular..

Millet bu gençlikle iftihâr ediyor..